

Закон о штампи, 1925.

Садржај

Глава прва. Опште одредбе (чл. 1–16)

Глава друга. О ауторском издавачком праву (чл. 18) Глава трећа.

Страна штампа (чл. 18)

Глава четврта. Забрана (чл. 19–25)

Глава пета. Исправка (чл. 26–29)

Глава шеста. Цензура (чл. 30–32)

Глава седма. Одговорна лица (чл. 33–42)

Глава осма. Кривична дела

1. Против општих интереса (чл. 43–51)
2. Против части (чл. 52–64)
3. Чисто штампарске природе (чл. 65–72)

Глава девета. Поступак (чл. 73–92)

Глава десета. Одговорност органа власти (чл. 93) Глава једанаеста.

Завршне одредбе (чл. 94–96)

344(497.1)
(091)

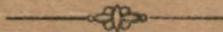
26

С. 68.

С. 68.

ЗБИРКА ЗАКОНА
протумачених и објашњених
судском и административном
праксом
Издаје ГОЈКО НИКЕТИЋ

ЗАКОН
О ШТАМПИ
ОД 6. АВГУСТА, 1925. ГОД.

БЕОГРАД 1925
ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРНИЦА ГЕЦЕ КОНА
1, Кнез Михајлова улица 1.

SAVEZNO IZVRŠNO VEĆE
CENTAR ZA INFORMACIJU I
DOKUMENTACIJU
14653

Inv. br.

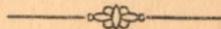
SIGN

СВ. 68.

ЗБИРКА ЗАКОНА
претумачених и објашњених
судском и административном
праксом
Издаје ГОЈКО НИКЕТИЋ

СВ. 68.

ЗАКОН О ШТАМПИ ОД 6. АВГУСТА, 1925. ГОД.

БЕОГРАД 1925
ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРНИЦА ГЕЦЕ КОНА
1, Кнез Михајлова улица 1.

САДРЖАЈ

СТРАНА

Глава прва. Опште одредбе (чл. 1. — 16.)	5
Глава друга. О ауторском издавачком праву (чл. 17.)	12
Глава трећа. Страна штампа (чл. 18.)	12
Глава четврта. Забрана (чл. 19. — 25.)	13
Глава пета. Исправка (чл. 26. — 29.)	17
Глава шеста. Цензура (чл. 30. — 32.)	19
Глава седма. Одговорна лица (чл. 33. — 42.)	21
Глава осма. Кривична дела.	
1. Против општих интереса (чл. 43. — 51.)	26
2. Против части (чл. 52. — 64.)	29
3. Чисто штампарске природе (чл. 65. — 72.)	33
Глава девета. Поступак (чл. 73. — 92.)	36
Глава десета. Одговорност органа власти (чл. 93.)	45
Глава једанаеста. Завршне одредбе (чл. 94. — 96.)	45

н. б. 37314

ЗАКОН
О ШТАМПИ
ОД 6. АВГУСТА, 1925. ГОД.

Глава прва. Опште одредбе.

Чл. 1. — Штампа је слободна. Слобода штампе састоји се у неспреченом исказивању мисли у новинама или другим штампаним предметима или у сликама, цртежима или другим предметима, механичким или хемиским путем направљеним за умножавање, који су намењени јавности, или у тако умноженим и раствурема предметима, у границама Уставом и државним законима одређеним.

Види чл. 2. и 3. Зак. о штампи.

Чл. 2. — ~~Не може се установити никаква превентивна мера која спречава излађење, продају и растурање списа и новина, осим у случајевима које предвиђа Устав.~~ *Установити*

Види чл. 1. и 3. Зак. о штампи.

Чл. 3. — За штампање новина и списка није потребно овлашћење ни од какве власти, нити је за

штампање и излажење њихово потребно полагање као квог новчаног јемства у виду кауције.

Види чл. 1. и 2. Зак. о штампи.

Чл. 4. — Штампарске и књижарске радње као такве у погледу њиховог отварања подлеже одредбама трговачког закона и закона о радњама.

Оне морају бити протоколисане код надлежне власти пре отпочињања рада.

Види чл. 5. Трг. Зак. — чл. 7.—9. Зак. о радњама, — и чл. 70. Зак. о штампи.

Чл. 5. — Издавач новина и повремених списка дужан је да покретање пријави државном тужиоцу, а где овога нема, месној државној полицијској власти.

Ова пријава има да садржи:

1.) име новина или повременог списка који ће да се штампа;

2.) име и презиме уредника са означењем његовог стана;

3.) име штампарије где ће се штампати.

Државни тужилац, односно полицијска власт дужна је издати подносиоцу потврду о пријави. Ако надлежна власт не изда истога дана ту потврду издавач може и без ње отпочети издавање новина и повремених списка.

Издавач је дужан да одмах поднесе накнадну пријаву о свакој промени која наступи после поднете пријаве.

Види чл. 6. и 70. Зак. о штампи.

Чл. 6. — На свима предметима поменутим у чл. 1. овога закона који су намењени јавности, мора стајти штампано, урезано или уметнуто место штампања или израде, име и презиме штампара или штампарије, односно резача, односно сликарa, и означење њиховог боравишта. Ако је штампарија акционарско друштво, мора бити означено име њеног представника који ће се позивати на суд уместо штампарије.

Од ове обавезе изузимају се кандидатске односно гласачке листе, ако на њима нема ништа осим онога што је законом прописано. Исто тако изузимају се трговачки протоколи, формулари и остало што је за трговачку радњу потребно, посмртне објаве, позиви на разне забаве и зборове, ако на њима нема ништа сем имена оних који се позивају, дан, место где ће бити збор и имена савинача.

Види чл. 5., 14. и 70. Зак. о штампи.

Чл. 7. — Штампар је дужан пре почетка растурања, да од сваких штампаних новина и повремених списа, достави по пет примерака државном тужиоцу односно месној државној полицијској власти, од којих је један примерак задржати за себе, један доставити Народној Библиотеци у Београду, један Свеучилишној Библиотеци у Загребу, један Државној Лицејској Библиотеци у Љубљани, а један обласној државној или јавној библиотеци.

При реподруже и да је

Растурање може отпочети чим се ови примерци доставе надлежној власти.

Види чл. 70. Зак. о штампи.

Чл. 8. — Сваке новине и сваки повремени спис, који излази у напред назначеним месечним или краћим, ма и неједнаким, размасцима времена, мора имати поред означења штампара и означење уредника и издавача.

Њихово име и презиме, занимање и означење боравишта морају бити оштампани у врху или на kraju листа.

Види чл. 70. Зак. о штампи.

Чл. 9. — Уредник је једно од оних лица која стварно управљају редакционим делом новина или повремених списка. Уредник одговара за кривице штампом учињене по одредбама овога Закона.

Име уредникове означује се на листу. Није дозвољено означити као уредника једно лице које нема учешћа ни у одређивању правца у коме се лист уређује, ни у одлучивању, да ли ће један напис бити објављен или не.

Уредник може бити сваки дунолетни држављанин Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца коме нису судским путем одузета грађанска и политичка права.

Уредник мора становати у месту где новине или повремени списи излазе.

Један лист или спис може имати више уредника. У том случају сваки од уредника мора бити

пријављен по чл. 5. овога Закона, за онај део листа или списка који он уређује.

Дужности и одговорности сваког оваквог уредника за део листа или списка који уређује исте су као и за уредника који ћео лист уређује.

Види чл. 10.—12. и 70. Зак. о штампи.

Чл. 10. — Не може бити уредник новина народни посланик за време док му траје мандат.

Види чл. 9., 11., 12. и 70. Зак. о штампи.

Чл. 11. — Не може бити уредник онај:

1. који је осуђен због каквог злочинства или преступа, ако су та дела почињена из користољубља или против јавног морала;

2. онај против кога је наређен истражни притвор у кривичном поступку, докле тај притвор траје;

3. лица која се налазе на издржавању судске осуде лишења слободе, док затвор траје.

Види чл. 9., 10., 12. и 70. Зак. о штампи.

Чл. 12. — У случају спречености, одсуства или болести, уредник може имати свога заступника, за кога у свему важе одредбе овога закона.

Види чл. 9.—11. и 70. Зак. о штампи.

Чл. 13. — Ко је на каквој штампанији ствари означен као издавач, сматра се у смислу овога Закона за власника имена штампане ствари.

Без одобрења издавача, односно његовог правног наследника, нико не може покренути новине или повремени спис са истим или са другим именом у коме би се јасно видела злоупотреба овога имена, и то за време излажења листа и три године после престанка.

Ако је издавач какво правно лице, политичка странка или уопште удружење више лица, онда мора бити означено нарочито лице које ће се јављати као њихов представник. Тада представник мора бити држављанин Краљевине, пунолетан и уживати сва грађанска и политичка права. Он мора становати у месту издавања штампане ствари. За њега вреде сви прописи о одговорности издавача.

На инвентару уредништва постоји прећутна законска залога у корист државе са правом искључивог приоритета за наплату новчаних казни, судских такса и кривичних трошкова, и у корист тужиоца за накнаду штете. Пренос важи само под овим теретом.

Види чл. 70. Зак. о штампи.

Чл. 14. — Растирач је оно лице које штампане ствари лепи, веша или оставља на каквом јавном месту приступачном свету, или их предаје другим лицима, која у њиховом стварању немају учешћа.

Растирач који растираче обавља у виду заната обавезан је да се претходно пријави полицијској власти свога места становаша.

Пријава има да садржи: име и презиме растирача, означење улице и број куће где станује, године живота и место рођења. Растирач мора имати најмање 16 година.

Пријава не подлежи никаквој такси. *Пријаве са
се уплатом*

Пошто је поднета оваква пријава, није потребно никакво одобрење за растирање и продају штампаних ствари. Полицијска власт издаје подносиоцу пријаве истог дана бесплатну потврду о пријему пријаве. Ова потврда важи као легитимација за растирање и продају штампаних ствари. Лица која су кажњена због злочина или преступа из користољубља, не могу бити, а која буду кажњена, не могу остати као растирачи.

Ови прописи не односе се на списе поменуте у другој алинеји члана 6.

Види чл. 6. и 70. Зак. о штампи.

Чл. 15. — Ванредна издања новина сматрају се као саставни део редовног издања и подлеже истим прописима као и редовна издања.

Види чл. 5.—14. и 70. Зак. о штампи.

Чл. 16. — У свакој општини општинска власт мора одредити место где ће се лепити службене штампане обзнате.

Приватне обзнате не могу се лепити на јавним зградама, на зградама за ботомољу и наставу и на споменицима. *Пријаве са уплатом*

На приватним зградама и оградама не смеју се лепити никакве обознане без одобрења сопственика.

Глава друга. О ауторском, издавачком праву.

Чл. 17. — Творац каквог писменог састава у новинама или повременим и другим штампаним списима заштићује се овим законом, у колико ту заштиту не пружају закони који су на снази, према штампару и другим лицима на тај начин, што му се признаје искључиво право да сам свој напис умножи и даље распростира.

Ово право својине траје 25 година после смрти творчеве у корист његових наследника.

Оштећени има право на накнаду штете у редовној грађанској парници.

Види чл. 18. Зак. о штампи.

Глава трећа. Страна штампа.

Чл. 18. — Новинама и списима штампаним у иностранству и онима који у оштеће на страни излазе, као и предметима израђеним механичким или хемијским путем и намењеним за умножавање остварене мисли у каквом пртежу или слици или ком другом предмету, и предметима тако умноженим, слободан је улазак у Краљевину Срба, Хрвата и Словеначку.

Ако тако штампани или израђени или умножени предмети садрже у себи какво кривично дело по чл. 10. овога закона или би ишли против инте-

реса земље, Министарство Унутрашњих Дела може им забранити улазак у земљу. Ова се забрана објављује у Службеним Новинама. Исто тако ова забрана може бити датнута по одлуци Министра Унутрашњих Дела. Даље забране објављује се у Службеним Новинама.

*Задеси чл. 17 и 19. Зак. о штампи
и члану 10 овога закона и овима
и члану 10 овога закона и овима
и члану 10 овога закона и овима*

Чл. 19. — Забрањује се растурање и продаја новина и других штампаних списка, ако садрже:

1. увреду Владоца и члanova Краљевског Дома;
2. увреду станих државних владара;
3. увреду Народне Скупштине;
4. непосредно позивање грађана да силом мењају Устав или земаљске законе; и
5. тешку повреду јавног морала.

Исто тако може се забранити излажење односно растурање новина и штампаних списака који изазивају mrжњу против државе као целине, верски и племенски раздор, а тако исто и кад посредно позивају грађане да силом мењају Устав или земаљске законе, само ако се из написа очевидно види да се њиме иде на такво позивање грађана.

Члан 19. има се разумети тако, да се забрана растурања и продаја новина и других штампаних списка, односи само на поједине бројеве а не потпуну забрану излажења.

*Види чл. 20.—25. Зак. о штампи.
С.) Ако је у штампаним једном списаку
или списима или другим списима
записе који припадају грађевима*

7. ако је иницијативија дјелом чланови
који било су уједијени под сопственом
заштитом члан. Ј. д. в. 4.

8. ако иницијативија симболично подграђује
члан. 20.

~~Краљевски Дом састављају: Краљица супруга, живи претци и потомци Краљеви у правој линији (са својим супругама), рођена браћа и њихови потомци са супругама и сестре Краља Владаоца.~~

Види чл. 19. и 21.—25. Зак. о штампи.

Чл. 21. — Забрану растурања и продајања новина и списа у свима случајевима чл. 3+ нарежује она власт којој се у смислу чл. 7. овога закона предаје по пет обавезних штампаних примерака.

У свима тим случајевима та је власт дужна изречи забрану образложеним писменим решењем које ће одма доставити једновремено уредништву и надлежном суду. По пријему акта суд је дужан, у већу од три судије, а у року од 24 сата, оснажити или поништити забрану и решење, ако нема жалбе у законском року, послати на извршење. У противном случају, сматра се да је забрана дигнута. Дан кад суд не ради, не рачуна се.

Решење о забрани мора тачно означити места збор којих се и павести законске проницне по којима се изриче забрана.

оба биланса објављених у члану 22. Зак. о штампи
решењем. Члан је објављен чланом 22.
Чл. 22. — Против судског решења о забрани може се тужити жалити Апелационом Суду у року од 24 сата по саопштењу судског решења а државни тужилац, односно политичка власт, само у случајевима тачке 1. члана 19. овога закона. Жалба се

предаје непосредно суду који је одобрио забрану или понти на повратни рецепис. Суд спроводи одмах жалбу са актима Апелационом Суду по пријему жалбе. Апелациони Суд дужан је донети одлуку у року од 48 сати.

Судско решење којим се одобрава забрана неће утицати на поточну судску одлуку о постојању или непостојању кривичног дела.

Види чл. 19.—21. и 23.—25. Зак. о штампи.

Чл. 23. — У време рата и мобилизације може се забранити издаје и растурање сваких новина и других штампаних ствари кад садрже општо је цензура забранила да се штампа.

У том случају није потребно никакво правдање забране код суда, већ се одмах подноси пријава суду и покреће кривични поступак због извршеног кривичног дела.

Види чл. 19.—22., 24. и 25. Зак. о штампи.

Чл. 24. — Забрана се састоји у узапаљењу штампаних примерака или предмета умножених и за растурање намењених.

Решењем о забрани може се наредити да се запечати штампарски слот плаоче и каменорези. Извршним судским решењем може се наредити штампару и растурање штампарског слога, истирање плача и каменореза.

На делове који нису инкриминисани а који се могу одвојити, као што су додаци новинама или

свеске повременог списка или табаци из обичних књига, не односи се забрана.

Власт која извршује забрану дужна је издати заинтересованом лицу потврду о узапићеним стварима.

Види чл. 19.—23. и 25. Зак. о штампи.

Чл. 25. — Сматра се да је забрана дигнута и растурање листа допуштено:

1) ~~кад Апелациони Суд поништи решење Првостепеног Суда о забрани, односно кад Апелациони Суд одобри решење Првостепеног Суда којим је забрана поништена;~~

2) ~~кад Апелациони Суд нађе да државни тужилац односно полицијска власт или Првостепени Суд нису поступили у одређеним роковима или се нису њима користили;~~

3) ~~кад надлежна власт не поднесе редовну тужбу (каснени прогон) у року од осам дана, код надлежног Првостепеног Суда по саопштењу решења истога суда о одобреној забрани. Суд по службеној дужности одмах извештава решењем пошту да је забрана дигнута.~~

~~Државни тужилац односно полицијска власт дужна је, па случај поништења забране, примерке штампане ствари и остало што се при забрани одузима, одмах повратити и неповређено предати и обванијати у Службеним Новинама да је забрана дигнута.~~

Види чл. 19.—24. Зак. о штампи.

Глава пета. Исправна.

Чл. 26. — Уредник новина или ~~повременог~~ списка дужан је да прими и оштампа у новинама или спису сваку исправку о чињеницама изнетим у његовом листу коју му пошље власт. Исто тако дужан је да оштампа исправку приватног или правног лица чије је име у вези са његовим радом или животом споменуто у новинама или спису којима је он уредник, било да се у исправци наведене оштампане чињенице означају за неистините, било да се у њој наводе чињенице, којима се оповргавају оштапане чињенице.

Исправљач је дужан да наведе тачно напис који исправља, страну и стубац, као и број новина у којима се напис налази. Исправка се доставља уреднику поштом на повратни рецепис или преко надлежног Првостепеног Суда. Суд је дужан истог дана послати уреднику исправку.

* 26а) *у. 9. чланъ. Ишо је скочија
помагаши чланъ и, икоши ћоја га подада
гручишчи чланъ чланъ.*

Чл. 27. — Исправка се мора оштампати у првом или другом наредном броју или најдаље у року од два дана, од како је уредник прими, без икаквих додатака, мењања или уметака у самом тексту и под истим насловом.

Исправка се мора штампати у оном делу новина у коме је био напис на који се она односи, и онаким словима као што је и напис који се исправ-

ља. Исправка се не може прекидати ако напис на који се она односи није био прекидан.

Исправка се штампа бесплатно.

Види чл. 26., 28. и 29. Зак. о штампи.

Чл. 28. — Уредник је ослобођен од дужности да штампа исправку у овим случајевима:

1. ако исправка није потписана или је није потписало оно физичко или правно лице, чије је име у напису поменуто;

2. ако је исправка послата од власти или приватног лица два пута већа од слога ствари која се исправља;

3. ако исправка садржи какво кривично дело или је неуљудно написана;

4. ако је исправка написана на другом језику него што је напис који се исправља;

5. ако је протекло шест недеља од дана када је напис објављен; — и

6. ако се исправка противи члану 72. ~~евога~~ закона.

Види чл. 26., 27., 29. и 72. Зак. о штампи.

Чл. 29. — Уредник који без разлога не хтедне на закону основану исправку примити или који у року који овај закон прописује не уврсти исправку биће кажњен новчано до 10.000 динара, а у пресуди ће се изрећи, да је дужан дотичну исправку уврстити у први број својих новина или списка који ће изаћи после пуноважне пресуде.

Што се тиче исправака власти, тужбу ће заступати јавни тужилац, а приватно лице путем приватне тужбе.

Суд ће у оваквим случајевима одредити претрес најдаље за три дана.

Види чл. 26.—28. и 68. Зак. о штампи.

Глава шеста. Цензура.

Чл. 30. — Цензура се установљава само за време рата и мобилизације и то само за ствари које овај закон предвиђа.

Цензура домаће штампе састоји се у спречавању штампања недопуштених објављивања.

Цензура стране штампе састоји се у простој забрани уласка штампаних предмета из непријатељских и других држава, ако то и у колико Министар Унутрашњих Дела за потребно нађе.

Војна цензура у погледу штампе почиње од тренутка наређене мобилизације и престаје сама собом од тренутка наређене опште демобилизације.

Види чл. 31. и 32. Зак. о штампи.

Чл. 31. — Цензура се врши на тај начин, што се сваки примерак новина или повремених списка или у опште свака публикација штампом мора пре него што се оштампа, доставити по један примерак првој надлежној, војној и полицијској власти.

Само оно што допусти полицијска односно војна власт, може се штампати за растурање и растурати.

Министар Војске и Унутрашњих Дела могу одредити једно исто лице, које ће цензуру вршити.

Види чл. 30. и 32. Зак. о штампама.

Чл. 32. — Као недопуштен објављивање у време мобилизације или рата сматра се свако штампање извештаја:

1. који садрже вести и податке о мобилизацији и кретању војске; о организацији и формацији војске и њеном наоружању, оделу, исхрани и здравственом стању; о јачини појединих армија и трупа, њиховом броју и саставу и именима команданата; о распореду, положају и раду војске; о при спевању војног материјала или о куповини ратних потреба у земљи или ван земље; о стању путева су воземых и водених; о времену и температури и њиховом утицају кад штетно дејствује на операције и здравствено стање у војсци и земљи;

2. о броју мртвих и рањених, осим ако није из реком допуштено; о месту где је ко погинуо или којој је јединици припадао или од какве је болести умро; о појави какве заразне болести у војсци или земљи; о успешном дејству или штети коју је произвела непријатељска ватра; онередима у војсци на фронту или позадини; о несрћним случајевима на војишном делу или у позадини, о катастрофи на железници, каквом пожару, експлозији; о повлачењу, поразу, губитку каквог положаја, тврђаве, застава, убојног материјала, осим ако није изреком допуштено;

3. војним операцијама и политичкој ситуацији било истинито или не, ако Министар Војске или Врховна Команда или Министар Иностраних Дела забрани такво објављивање;

4. којима се критикује рад старешина војске или исти износи у подругљивом тону или у опште на начин који би наносио штету угледу и гласу старешина и убијао веру у дух и ваљаност војске; којима се штетно утиче на морал војске и јавног мишљења; којима се објашњавају злонамерно штете проузроковане ратом; и којима се тражи престанак рата;

5. којима се изопачавају званична саопштења или који садрже лажне непроверене или узнемирајуће вести о нашој или савезничкој војсци и општем стању у земљи;

6. вести, којима се угрожава јавни мир и ред или у опште интереси земље.

Види чл. 30. и 31. Зак. о штампама.

Глава седма. Одговорна лица.

Чл. 33. За кривична дела учињена штампом одговарајући писац, уредник, издавач, штампар и растурач, према одредбама *Закона о штампама, 3.0.3. j. 1*

Види чл. 34.—42. Зак. о штампама.

Чл. 34. — Писац је на првом месту одговоран као главни чинилац за сваки штампани напис који је он написао (составио) и потписао, било именом

*одредбама 34, 35, 36, 37, 38 и 39 године
изложивши јавности у којима су
у сударашњем са становништвом*

и презименом, било само именом или само презименом или њиховим почетним словима, било његовим познатим псевдонимом, ако тужилац или уредник и суд на основу тих ознака и других доказа могу утврдити његову личност или ако уредник показивањем његовог пристанка за штампање и потписивање написа може утврдити његову личност као писца.

Писац је одговоран и за напис који није потписао, ако уредник прокаже и несумњиво утврди да је проказана личност прави писац, а напис је штампан с дозволом писца.

Ако је какав напис путем штампе објављен без дозволе писца, онда се уредник односно објављивач сматра писцем, према томе ће се и казна применити. Прави писац у овом случају не може бити кажњен.

Види чл. 33. и 35.—42. Зак. о штампи.

Чл. 35. — Уредник је одговоран за све што је у новинама или у повременом спису општампано без ичијег потписа или са непотпуним именом или псевдонимом или са почетним словима имена и презимена такве личности чију истоветност суд не може да утврди или уредник неће да открије, као и онда кад је потписник написа измишљена личност или лажно означена или ако је прави потписник ван домашаја наших власти.

Види чл. 33., 34. и 36.—42. Зак. о штампи.

Чл. 36. — Повређени кривичним делом може своју тужбу противу уредника проширити, све до главног претреса, на друго лице које је прави уредник, ако вероватним учини да лице, означене на листу као уредник, није стварно уредник у смислу члана 9. овога закона. Ако суд по слободном уверењу то утврди, онда за напис одговара стварни уредник.

Види чл. 9., 33.—35. и 37.—42. Зак. о штампи.

Чл. 37. — Издавач односно наручилац је одговоран у толико, у колико је активно суделовао код публикације окривљеног дела, или у колико је пропустио дужну пажњу.

Издавач ће се ослободити кривичне одговорности због пропуштене дужне пажње ако при првом саслушању изнесе и докаже ко је писац односно уредник.

Види чл. 33.—36. и 38.—42. Зак. о штампи.

Чл. 38. — Штампар је одговоран ако се не зна ни писац ни уредник ни издавач или ако штампа нешто без означења своје штампарије, а означење је прописано законом.

Штампаром се сматра власник штампарије. Ако штампарску радњу води власти пријављени пословођа или закупац, онда одговара кривично по овом закону тај пословођа односно закупац. Власник штампарије одговара солидарно са пословођом односно закупщиком за све новчане казне, трошкове и накнаду штете по овом закону.

Види чл. 33.—37. и 39.—42. Зак. о штампи.

Чл. 39. — Растирач или продавац је одговоран кад се не зна које је штампар штампаног предмета који он растира, или кад се на оштампаном предмету не види које је писац, уредник или издавач, а уз то предмет у себи садржи кривично дело.

Растирач или продавац одговара, кад знајући растира штампане предмете, чије је растирање забрањено.

Види чл. 33.—38. и 40.—42. Зак. о штампи.

Чл. 40. — Новчане казне, судске таксе и трошкове морају осуђена лица положити судској блағајни у року од осам дана по извршености пресуде.

Наплата казне и судских трошкова извршиће се егзекутивним путем према постојећим прописима.

Накнаду досуђене штете мора осуђени положити оштећеном најдаље у року од 14 дана, иначе ће се тражење оштећенога наплатити егзекутивним путем према прописима грађанског судског поступка.

У колико се то све не би могло наплатити од осуђених лица, извршиће се наплата од издавача.

Новчане казне, судске таксе и трошкови, ако се не могу наплатити од осуђених лица ни од издавача, наплатиће се у случајевима кривичних дела предвиђених у члановима 45 и 53 овога закона од штампара.

За издавача и штампара суд ће посебним решењем, које је извршно, утврдити да је настуло случај њихове одговорности у смислу овога члана.

Ако у означеним роковима плаћање не буде извршено, суд ће својим решењем, које је извршно, у првом случају на захтев државног тужиоца, односно полицијске власти, а у другом на захтев оштећеног и по саслушању државног тужиоца одмах а најдаље у року од осам дана, по пријему захтева, одлучити да се даље издавање новина или повременог списка обустави.

Ова обустава траје све дотле, док се не исплати све што је предвиђено у овом члану.

Види чл. 33.—39., 41., 42., 45. и 53. Зак. о штампи.

Чл. 41. — У случајевима предвиђеним у чл. 45. и 53. овога закона одговараће писац, уредник, издавач, штампар и растирач сваки за себе, према њиховој субјективној одговорности, према прописима казненог законика, без обзира на одредбе чл. 36. до 41. овога закона.

Види чл. 33.—40., 42., 45., 53. и 88. Зак. о штампи.

Чл. 42. — За кривична дела из општих казненог законика, која учине друга лица услед непосредног подстицања путем штампе, лица означена у чл. 33. овога закона одговарају као саучесници сваки за себе и према њиховој субјективној одговорности, по општем казненом законику, у колико та дела нису предвиђена у овом закону.

Кривична дела која нису споменута у овом закону, а учињена су путем штампе, казниће се по законима у којима су предвиђена.

Види чл. 33.—41. Зак. о штампи.

Глава осма. Кривична дела.

1. Против општих интереса.

Чл. 43. — Ко путем штампе подстиче на извршење каквог кривичног дела из општег или војног казненог закона, које се казни смрћу, робијом или заточењем дужим од пет година, па поред настале опасности не наступи последица казнима по казненом законику, казниће се за то подстицање затвором до пет година.

Види чл. 44.—51. Зак. о штампи.

Чл. 44. — Ко путем штампе подстиче на извршење каквог другог кривичног дела из истих закона, које се казни робијом или заточењем до пет година или затвором или лишењем звања или новчано, па поред настале опасности не наступи последица, казнима по тим законима, казниће се за то подстицање затвором до три године.

Види чл. 43. и 45.—51. Зак. о штампи.

Чл. 45. — Ко путем штампе непосредно или посредно, вршећи комунистичку или анархијистичку пропаганду или хвалећи употребу насиља, подстиче грађане да силом измене Устав или земаљске законе, казниће се затвором до пет година и новчано до 50.000 динара.

Види чл. 43., 44. и 46.—51. Зак. о штампи.

Чл. 46. — Ко путем штампе објављује очигледно измишљене и неистините вести, или ко објав-

љује фалсификоване исправе, које се лако као такве могу препознати, у намери да тиме узнемири јавно мишљење и да тако изазове опасност да се почини какав злочин или преступ казним по општем или војном казненом законику, казниће се затвором до једне године и новчано до 10.000 динара.

Исто тако казниће се ко позива да се наруши јавни ред и мир, па би од тога могла наступити опасност.

Ко у спекулативне сврхе путем штампе проноси неистините вести које су кадре да утичу на течај цена животним намирницама, новцу и државним палирима од вредности, казниће се истом казном.

Види чл. 43.—45. и 47.—51. Зак. о штампи.

Чл. 47. — Ко путем штампе изазива мржњу против државе као целине или верски и племенски раздор, казниће се затвором од једног месеца до једне године и новчано до 10.000 динара.

Код чл. 47. речи „државе као целине“ значе интегритет државни онакав какав је међународним правницама одређен; а речи „изазивање верског и племенског раздора“ не могу се схватити да није допуштено свако објективно излагање мисли дозвољено овим законом.

Види чл. 43.—46. и 48.—51. Зак. о штампи.

Чл. 48. — Ко путем штампе подстиче на мржњу или презрење против војске или официрског

кора, или ко сеје раздор и неповерење у војсци, или ко одвраћа војне обvezнике или лица војног реда од вршења војне дужности, казниће се затвором до једне године и новчано до 10.000 динара.

Ко свесно дражи један друштвени ред против другога или ко злонамерно изазива презирање или исмејање према државним установама казниће се затвором до шест месеци.

Види чл. 43.—47. и 49.—51. Зак. о штампи.

Чл. 49. — Ко путем штампе тешко повреди јавни морал, казниће се затвором до једне године и новчано до 10.000 динара.

Неморални цртежи, порнографски написи, гравире и слике уништиће се.

Ко изрично или увијено путем штампе огласе који се односе на полни живот или на спречавање полних болести или на њихово лечење објављује на такав начин да се тим вређа стид или угрожава јавни морал; затим ко путем штампе оглашује или нуди средства која спречавају рођење деце или средства за побаџивање или нуди начин или прилику за побаџивање, у колико у томе не буде теже кажњиво дело, казниће се затвором до једне године и новчано до 10.000 динара.

Види чл. 43.—48., 50. и 51. Зак. о штампи.

Чл. 50. — Ко путем штампе злонамерно омаловажава или вређа коју од признатих вероисповести казниће се затвором до три месеца.

Види чл. 43.—49. и 51. Зак. о штампи.

Чл. 51. — Ко претећим или наметљивим држањем за себе или за другога ма од кота измоли или изнуди новаца или другу какову корист зато да у штампи нешто прећути или исправи или пак да нешто објави за такву награду која није у сазмери са протувредношћу казниће се затвором до једне године.

Ако дело остане у покушају, казниће се затвором до 6 месеци.

Види чл. 43.—50. Зак. о штампи.

2. Против части.

Чл. 52. — Клевета је у смислу овога закона кад се о једном или више физичких или више правних лица на начин означен у чл. 1. овога закона што неистинито износи или проноси што његовој части, добром имену, друштвеном угледу или привредном кредиту може наудити.

Као клевета сматра се и прештампавање оваквих написа или позивање на њих, а исто тако сматраје се као клевета и свака инсинуација у циљу клеветања, кад год се из самог написа, или у вези с другим написима од истог или другог писца, у истом или другим листовима и списима може утврдити да је писац, знајући за садржину тих написа, имао намеру казати да постоји нешто што части, добром имену, друштвеном угледу или привредном кредиту оклеветаног може наудити.

Клевета постоји и кад оклеветани није именован, ако је иначе јасно означен.

Као увреда путем штампе сматра се кад ко на начин означен у чл. 1. овог закона употреби какав погрдан израз или речи или изразе презирања или омаловажавања, не наводећи никакве чињенице у погледу каквог физичког или правног лица.

Постоји клевета, а не увреда, ако се лице о коме је у напису реч назове изразом који представља да постоји нека чињеница, која може хујити његовој части, добром имену, друштвеном угледу или привредном кредиту, а то не би било истинито.

Види чл. 1., 41. и 53.—64. Зак. о штампи.

Чл. 53. — Ко увреди Краља или члана Краљевског Дома, казниће се затвором од једне до пет година.

Ко увреди страног државног поглавара или Народну Скупштину казниће се затвором до једне године.

Објављивање карикатура Краља и члanova Краљевског Дома, сматра се као увреда.

Због клевете Краља или члана Краљевског Дома казниће се од године дана до 10 година и новчано од 20.000 до 200.000 динара.

Због клевете страног државног поглавара или Народне Скупштине, казниће се затвором до три године и новчано до 20.000 динара.

Код чл. 53. речи „Народну Скупштину“ имају се разумети у смислу Устава, као законодавно тело, т. ј. као државну установу предвиђену Уставом.

Види чл. 52. и 54.—64. Зак. о штампи.

Чл. 54. — Ко нанесе увреду судовима, војсци, јавним надлежствима, члановима Народне Скупштине, представницима власти или у опште јавним службеницима, као и грађанима који стално или привремено врше какву јавну службу или испуњавају какву јавну дужност, кад се увреда односи на то њихово својство, казниће се затвором до две године.

Због клевете казниће се затвором до три године и новчано до 20.000 динара.

Види чл. 52., 53. и 55.—64. Зак. о штампи.

Чл. 55. — Кад је једним написом оклеветано више означених лица на тај начин што је лице на које се циља недовољно означено, сматра се да је оклеветан сваки од оних на које се означење у колико га има потпуно односи и свако од њих има право подићи тужбу против клеветника. По свима овим тужбама суд ће изрећи једну пресуду.

Ако је оклеветан један ред физичких или правних лица, једно или више лица која припадају том реду могу подићи једну тужбу, и оптужени неће бити кажњен само ако докаже, у колико је доказивање допуштено, да је за ма које лице истинито оно што је у напису изнето.

Види чл. 52.—54. и 56.—64. Зак. о штампи.

Чл. 56. — Ко увреди физичко или правно лице казниће се затвором до једне године.

Због клевете казниће се затвором до три године и новчано до 20.000 динара.

Види чл. 52.—55. и 57.—64. Зак. о штампи.

Чл. 57. — Ко путем штампе износи на јавност туђе личне (приватне) и домаће прилике и тиме по оцени суда повреди мир и спокојство чије, казниће се затвором од месец дана до године дана и новчано до 10.000 динара.

Види чл. 52.—56. и 58.—64. Зак. о штампи.

Чл. 58. — Увреда и клевета умрлих лица казни се на тужбу њихових рођака у узлазној и силазној линији, жене или мужа и стараоца, као да је учињена живим лицима, ако је учињена у намери да повреди част или науди угледу ових лица. Ако је подигнуто више тужби у овом случају судиће се по првој тужби и изрећи једна пресуда.

Поменути сродници, у таквом случају брачни друг и старалаш, имају право на исправку по чл. 26. овога закона.

Види чл. 26., 52.—57. и 59.—64. Зак. о штампи.

Чл. 59. — Ко путем штампе узноси извршење каквог простог злочина или преступа казниће се, према природи и тежини дела, затвором до шест месеци.

Види чл. 52.—58. и 60.—64. Зак. о штампи.

Чл. 60. — Ако суд утврди да је клеветник испао са нарочитим планом на то, да уништи добро име или кредит оклеветаног лица, може осудити клеветника затвором од шест месеци до три године и новчано до 30.000 динара.

Види чл. 52.—59. и 61.—64. Зак. о штампи.

Чл. 61. — Истинитост чињеница може се доказивати у свима случајевима клевете, осим кад се чињеница односи:

1. на Краља и Краљевски Дом, стране државне поглаваре и Народну Скупштину;
2. на породични живот или морал чланова у породици.

Види чл. 52.—60. и 62.—64. Зак. о штампи.

Чл. 62. — Оклеветани има право на материјалну накнаду. Износ накнаде утврђује суд у истом поступку. Накнада за клевете не може бити мања од досуђене новчане казне за то дело, а ако оклеветано лице има какву јавну службу накнада се повећава.

Види чл. 52.—61., 63. и 64. Зак. о штампи.

Чл. 63. — На захтев тужиоца суд ће одлучити да се судска пресуда у целини или изводу оштампа о трошку осуђенога у листу у коме је инкриминисани напис објављен. У случају клевете пресуда се објављује на челу листа, а код увреде у ономе делу у коме је напис у листу објављен.

Види чл. 52.—62. и 64. Зак. о штампи.

Чл. 64. — Ако је увреди путем штампе претходило изазивање или незаконито поступање или ако су увреде узајамно нанете, суд ће такво поступање узети као олакшавну или извињавну околност, према стицају прилика под којима су учињене.

Види чл. 52.—63. Зак. о штампи.

3. Чисто штампарске природе.

Чл. 65. — Ко неистинито објави напис под потписом нечијим, а утврди се, да га потписано лице није овластило на стављање његова потписа, казниће се затвором од шест месеци до три године.

Види чл. 66.—72. Зак. о штампи.

Чл. 66. — Затвором до шест месеци и новчано до 3000 динара казниће се ко путем штампе објави:

1) тужбу или ма каква акта по кривичној парници, док се не прочитају на усменом претресу;

2) извештај са претреса о клевети где доказивање клевете није допуштено;

3) несвршена акта грађанских парница без нарочитог одобрења суда;

4) саветовање или гласање судова по кривичним и грађанским предметима;

5) приватна писма, телеграфске депеше или телефонске разговоре, за које нема одобрење од писца, односно говорника, а где немају општег јавног или историског интереса.

Види чл. 65. и 67.—72. Зак. о штампи.

Чл. 67. — Затвором до пет година и новчано до 10.000 динара казниће се ко путем штампе објави:

1) извештаје са кривичног претреса по делима велеиздаје и издаје отаџбине, ако је јавност претреса по њему била искључена;

2) службене извештаје и саопштење о кретању војних трупа, о војној спреми, о стању утврђења и

другим средствима војне и државне одбране, изузимајући све оно што се службеним путем објави;

3) извештаје са тајних седница Народне Скупштине;

4) службену поверљиву преписку, ако по оцени суда има од тога штете по јавне интересе земље;

5) написе које је војна цензура забранила.

Види чл. 65., 66. и 68.—72. Зак. о штампи.

Чл. 68. — Уредник новина или повременог списка који не оштампа судску пресуду чије је штампање у целини или изводно суд наредио својом пресудом у поступку због увреде или клевете тужиоца, казниће се затвором до једне године дана и новчано до 10.000 динара.

Ако лист не објави у првом а најдаље другом наредном броју исправку чије је штампање суд наредио, по чл. 29. овога закона, суд ће наредити обуставу листа све до штампања исправке.

Види чл. 29., 65.—67. и 70.—72. Зак. о штампи.

Чл. 69. — Ко узапићене штампане ствари домаће или стране штампе чија је забрана објављена, знајући за то, растура или продаје казниће се затвором до шест месеци.

Види чл. 65.—68. и 70.—72. Зак. о штампи.

Чл. 70. — Новчано до 3.000 динара или затвором до три месеца казниће се по одредбама овога закона:

1. писац, уредник, издавач, штампар и растурач који не поступе по наређењима чл. 4. до 14.

овога закона или поднесу неистините пријаве, у колико се дотична законска одредба на кога од њих односи;

2. лице које допусти да буде означенено као уредник и ако нема учешћа ни у одређивању правца у коме се лист уређује, ни у одлучивању да ли ће један напис бити објављен или не.

Види чл. 4.—14., 65.—69., 71. и 72. Зак. о штампама.

Чл. 71. — Ко растурајући новине објављује садржину написа којима се нечија личност вређа или клевета било да се име у том напису помиње или не помиње, казниће се затвором до три месеца.

Види чл. 65.—70. и 72. Зак. о штампама.

Чл. 72. — Потпуно или у изводу али истинито и пепристрасно објављивање јавних расправа Народне Скупштине, не повлачи кривично дело против Владаоца или кога члана Краљевског Дома, или нозивање грађана да силом мењају Устав.

Лист, који донесе овај извештај, дужан је штампати исправак оклеветаног или увеђеног лица према прописима овог закона.

Види чл. 65.—71. Зак. о штампама.

Глава девета. Поступак.

Чл. 73. — Сва кривична дела учињена штампом према одредбама овог закона извиђају и суде Првостепени Судови — Окружни судови, судбени

столови. Суђење је по слободном убеђењу. Свака се тужба подноси непосредно надлежном суду.

Истога дана кад је суд тужбу примио, мора се тужба предати иследном судији у поступак као хитан предмет.

Тужба се мора доставити суду у онолико примерака, колико је тужених.

У року од 24 сата суд ће доставити туженима тужбу са свима прилозима у овереном препису заједно са инкриминисаном штампаном ствари или са овереним преписом целог написа у коме су инкриминисани ставови с налогом да у року од осам дана поднесу одговор на тужбу, у коме се изнети своју одбрану и учинити предлог у циљу проведења доказа које намерава да употреби у својој одбрани.

Одговор се може дати или писмено или усмено у записник код надлежног суда лично или преко правног заступника.

Ако се одговор шаље поштом, дан предаје на пошту узима се за дан кад је одговор поднет.

На доказе које тужени предложе иза овога рока неће суд узети обзира, осим ако се односе на нова факта, која је тужилац током поступка изнео или ако тужени доказима тужитеља буде изазван да са своје стране предлаже нове доказе.

Суд ће одлучити хоће ли се одмах иза одговора тужених одредити претрес, односно главна расправа, или ће се пре расправе провести доказивање судске територије. Ако суд нађе да треба од-

Документа редити претрес, односно главну расправу, позваће тужиоца да у року од три дана поднесе оптуженицу.

Достава тужбе уреднику сматра се извршеном, ако се тужба остави у његовом уредништву; ако тужбу у уредништву нико не прими, тужба ће се прибити на врата зграде уредништва и достава се сматра ваљано извршеном.

Види чл. 74.—92. Зак. о штампи.

Чл. 74. — Позивање на сведоке ван судске територије ограничава се у толико што се суду оставља слободна оцена да утврди, да ли је то позивање уместно или се истиче само у циљу одуговлачења поступка. Ако иследни судија сматра захтев оптуженог за неумесан или ако то тражи тужилац, изискава одмах о том одлуку суда која је извршила. Оптуженни се не спречава да сам приведе сведоке.

Види чл. 73. и 75.—92. Зак. о штампи.

Чл. 75. — Напред означени рок не може се продужавати.

Запис *доказа* *оптуженога* *иследни* *судија* *наводе* *и* *доказе* *оптуженога* *иследни* *судија* *истог* *дана* *саопштава* *тужиоцу* *достављајући* *му* *препис* *истих* *или* *саопштавајући* *му* *их* *у* *суду*. Тужилац има право да поднесе противне доказе. Рок за њихово подношење одређује иследни судија.

Види чл. 73., 74.—92. Зак. о штампи.

Чл. 76. — Извиђања и суђења кривичних дела учињених путем штампе врше се независно од ра-

нијих суђења за кривична дела из казненог законика.

Види чл. 73.—75. и 77.—92. Зак. о штампи.

Чл. 77. — Ако се о кривичном делу изнетом у клевети путем штампе већ води кривични поступак, иследни ће судија застати са вођењем истаге, али ако је ова свршена, суд ће застати са суђењем, док не изађе извршна судска одлука о том предмету. Овај застој поступка прекида застарелост до извршности одлуке.

Види чл. 73.—76. и 78.—92. Зак. о штампи.

Чл. 78. — Свака тужба мора навести од речи до речи оне изразе и реченице, пртеж и слике у смислу чл. 1. овога закона у којима налази да постоји кривично дело.

По тужби која није потпуна иследни ће судија претходно позвали тужиоца да тужбу допуни или исправи.

Ако тужилац то не уради, иследни ће судија издасти му решење, којим његову тужбу као неуредну одбације.

Против овога решења има места жалби Прво-степеном Суду у року од три дана. Судско решење по жалби је извршно.

Види чл. 1., 73.—77 и 79.—92. Зак. о штампи.

Чл. 79. — Истрага и суђење почеће се водити:

1) ако се тиче приватног или правног лица на тужбу тих лица или њихових законитих заступника;

2) ако се тиче Краља и чланова Краљевског Дома по пријави односно тужби надлежне власти;

3) ако се тиче поглавара страних држава или дипломатских представника по њиховој тужби или по наредби Министра Иностраних Дела;

4) ако се тиче Народне Скупштине, судова, војске, државних надлежности, јавноправних корпорација по захтеву Председника Народне Скупштине, шефа надлежности уз приволу претпостављене власти, и представника дотичне корпорације;

5) ако се тиче лица која врше јавну службу у погледу њихове службе, по пријави односно тужби надлежне власти или непосредно по тужби дотичних лица;

6) ако се тиче поротника, сведока или у опште грађана који привремено или стално врше какву јавну службу, по пријави односно по њиховој тужби;

7) у случајевима преступа учињених против формалних одредаба овога закона (чл. 5. до 14.) надлежна ће власт предавати по службеној дужности тужбу суду;

8) ако се тиче појединих друштвених редова, класа, или удружења по тужби представника дотичног реда, или класе. Ако је дело такве природе да би могло да узнемири јавно мишљење или ако се оно односи на шире кругове друштвених редова, пријаву односно тужбу ће подносити полицијска власт;

9) ако се тиче кривичних дела против општих интереса по овом закону као и оних из чл. 42., на тужбу јавних оптуженых органа.

Пријава односно тужба подноси се лично или преко правног заступника.

Види чл. 5.—14., 42., 73.—78. и 80.—92. Зак. о штампи.

Чл. 80. — Иследни судија позива оптуженога ради саслушања нарочитим позивом који му се упућује преко поште или путем суда као у чл. 73. ов. зак. Позиви исследног судије имају форму коју прописује кривични поступак.

Види чл. 73.—79. и 81.—92. Зак. о штампи.

Чл. 81. — Ако се оптуженни не одазове позиву сматраје се као да је саслушан и пристушиће се суђењу у његовом одсуству.

Види чл. 73.—80. и 82.—92. Зак. о штампи.

Чл. 82. — Оптуженни који није присуствовао истрази или претресу може и сам изјавити незадовољство, призив или жалбу против судских одлука или потпис на таквом акту мора бити оверен од ма какве власти.

Види чл. 73.—81. и 83.—92. Зак. о штампи.

Чл. 83. — Испит сведока на које се оптуженни позива, извршни судија има извршити у року од 8 дана.

Исти рокови важе за испит сведока на које се тужилац позива да побије доказе оптужених.

Види чл. 73.—82. и 84.—92. Зак. о штампи.

Чл. 84. — По извршеном саслушању оптуженога и сведока где је ових било, и попут су прибрани докази поступка, испедни судија предаје акта суду који у седници од три судије решава: има ли места да се оптужени стави под суд или нема.

Против решења има места жалби Апелационом Суду у року од три дана.

Види чл. 73.—83. и 85.—92. Зак. о штампи.

оптужнице
Чл. 85. — Решење о стављању под суд ~~са општава се одмах оптуженом и предаје тужиоцу да изради оптужницу~~, коју он мора да поднесе суду у року од три дана.

По овој оптужници суд има да одреди претрес у року од пет дана ако нема сведока или у року од десет дана ако има сведока, које треба позвати на претрес.

Види чл. 73.—84. и 86—92. Зак. о штампи.

Чл. 86. — Суд није дужан да прибавља по службеној дужности никакве доказе у поступку о закону о штампи у корист или на штету једне или друге стране.

Чл. 86. има се разумети тако, да суд није дужан да узима на себе иницијативу за прибављање доказа, али доказе које је страника назначила а суд их као важне шримио, те ће суд сам прибавити.

Види чл. 73.—85. и 87.—92. Зак. о штампи.

Чл. 87. — Ако оптужени одриче на суду да се окривљена штампана ствар односи на тужиоца,

онда, ако тужилац буде задовољан, суд ће издати тужиоцу решење, које ће садржавати у целини изјаву оптуженога да се окривљена ствар не односи на тужиоца. Тужилац има право да га објави.

Ако се тужилац с тиме не задовољи, суд ће наставити поступак и изрећи пресуду према најемном стању.

Види чл. 73.—86. и 88.—92. Зак. о штампи.

Чл. 88. — У свим случајевима где се осуда на плаћање судских такса, трошкова кривичног поступка, накнаде штете и ноћаних казни, има изрећи према издавачу и штампару (чл. 40.) позив на главни претрес предаће се и издавачу и штампару да би и он дао своју реч у погледу одбране.

Исто тако упутиће им се позив за главни претрес у случајевима предвиђеним у чл. 41. овога закона.

Види чл. 40., 41., 73.—86. и 89.—92. Зак. о штампи.

Чл. 89. — Одредбе описаног законика о покушају и свршеном делу, о олакшавним, ублажавним (ванредно ублажавање казне) и отежавним околностима, о поврату (приуладништву) и застарелости важе у свему и за кривична дела учињена путем штампе.

Право на подизање тужбе застарева за годину дана од дана штампања.

Види чл. 73.—88. и 90.—92. Зак. о штампи.

Чл. 90. — Противу решења и пресуде ниже суда може се изјавити жалба и незадовољство ви-

шем суду према надлежности, за три дана по саопштеој одлуци. Незадовољство или жалба заједно са актима предмета спроводи се вишем суду у року од 24 сата по истеку рока за жалбу или незадовољство. Виши суд решава ове ствари као хитне у року од 15 дана.

Види чл. 73.—89., 91. и 92. Зак. о штампи.

Чл. 91. — Извршина је власт дужна у року од седам дана по добивеном налогу судске власти да предузме извршење пресуде и наплате сваке новчане казне, судске таксе и трошкова кривичног поступка и накнаду досуђене штете у истом року по истеку рока из чл. 40. овога закона.

Оштећени има право да код суда тражи обезбеђење и пре истека рока од 14 дана у којем осуђени има да плати накнаду штете.

Види чл. 40., 73.—90. и 92. Зак. о штампи.

Чл. 92. — Изричући осуду у казненом поступку ради кажњивих дела почињених штампом суд ће у колико се тиче политичких кажњивих дела с обзиром на природу дела установити да ли се осуђеноме код извршења казне признају ове олакшице:

Осуђени ће издржавати казну одељено од кажњеника који су осуђени ради простих кажњивих дела у пристојнијим просторијама, неће се моћи присилити на обавезан рад него ће се моћи бавити радом који сам одабере и одговара приликама казненога завода, и моћи ће носити своје одело и добивати своју храну.

Са овим осуђеницима у погледу кућнег реда и дисциплине поступаће се блаже него са осталим осуђеницима.

Ови осуђеници имају права бити на ваздуху свакога дана бар два сата у зато одређеном месту. Види чл. 73.—91. Зак. о штампи.

Глава десета. Одговорност органа власти.

Чл. 93. — Сви органи власти који у означеним роковима не сврше истрагу или не донесу потребну одлуку по предмету, или у оштећењу не поступе по прописима овога закона, казниће се дисциплински ради немарљива вршења службе ако такво поступање не повлачи за собом кривичну одговорност ради злоупотребе службене власти.

Види чл. 40. Зак. о штампи.

Глава једанаеста. Завршне одредбе.

Чл. 94. — Овлашћује се Министар за Изједначење Закона да, споразumno са Министром за Социјалну Политику, пропише Уредбу са законском снагом којом се уређују односи између новинара и послодавца.

Чл. 95. — Овим се законом укидају сви посебни материјални и процесуални закони и прописи о штампи који постоје у појединим покрајинама Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца.

Одредбе општих казнених поступака које се противе прописима овога закона не вреде за кривична дела учињена путем штампе.

21. 37314

На кажњива дела учињена путем штампе пре ступања на снагу овога закона, примените се до сада ви прописи о поступку.

Чл. 96. — Овај закон ступа на снагу кад га Краљ потпише, а обавезну снагу добија од дана објаве у „Службеним Новинама“.

Препоручујемо нашем Министру за Уставотворну Скупштину и Изједначење Закона, да овај Закон обнародује, свима нашим Министрима да се о извршењу његовом старају, властима пак запоштавамо да по њему поступају, а свима и свакоме да му се покоравају.

Закон је објављен у Бр. 179.—XXXIX. Службених Новина од 8. августа, 1925. год.

чл. 13. измеша: Миса су иакве да нефатичној
дели, превиђене у главном закону о
изменама десне от иакве ико да ова
десна превиђа и иакв. закони и закони
о з.ј.д. и.з.у.г., напиште си овој да
се икв. изменишму односно чл. 3.03.
1.0.4 и чл. 7.9.

чл. 14. измеша: чл. 4. Десна измеша
— закон десне изменишиса новина:
1) иакве су новине у међу деснијим
иаквима десна изменишаваши
2) иакве новине не изменишаваши чл.

— редним доду исправавши десни.
3.) иако се повлаче генде иак
иако је одговорао иако осу.
— знати ће јаку да јакијаша не
имаш.

5) ој деснијим изменишиса ико
биса деснијима се сматраја десни.
— иако изменишиса новина чл. 1. да.
— деснијима се изменишиса новина,
ко ико ој деснијима изменишиса
— ико и деснијима изменишиса,
иако новина изменишиса је иако.
— ико деснијима.

чл. 15 измеша: сви деснији да.
— иако о изменишиса ико је ико.
— изменишиса са биси деснијим
измену биси.

чл. 16 измеша: овој закону си
иако изменишиса и изменишиса ико.
— је обавезују сијах деснији

Maya ce oduazozzi, y C. Notman
(Taken on 6. I. 1929.)